

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35711
Nom	Estudis de teatre i arts de l'espectacle en llengua italiana
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures	54 - Estudios en literaturas de lengua B (OB italiano)	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
RODRIGUEZ GOMEZ, JUANA INES	160 - Filologia Francesa i Italiana

RESUM

L'assignatura Estudis de teatre i arts de l'espectacle en llengua italiana és una assignatura obligatòria de 6 crèdits que forma part de la matèria "Estudis en literatures de llengua B" del *Maior d'Italià del Grau de Llengües Modernes i les seues Literatures. Aquesta matèria es compon també d'altres assignatures amb les quals aquesta es complementa: Estudis de narrativa en llengua B, Comentari de textos literaris en llengua B, Literatura en llengua B i arts audiovisuals i Estudis de poesia en llengua B. L'estudi de totes aquestes assignatures confereix als alumnes un coneixement ampli i complementari de la literatura italiana.

L'objectiu és conèixer el teatre italià (els autors i les seues obres) des del Renaixement a través de la lectura dels textos, de l'estudi dels moviments literaris i artístics i dels autors emblemàtics del teatre en llengua italiana, de la cerca bio-bibliogràfica de diferents autors, de la posada en comú dels avanços en la matèria, així com del comentari de les obres més representatives de cada època, de manera que els alumnes aprenguen i coneguen les principals obres, moviments literaris i autors del teatre italià.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es requereix un nivell B1 de coneixements en llengua italiana per poder cursar aquesta assignatura sense problemes, ja que és una assignatura de tercer curs del grau.

COMPETÈNCIES

1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures

- Posseir i comprendre els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, aplicant procediments de síntesi, anàlisi, crítica i a u t o c r í t i c a .
- Desenvolupament d'habilitats per emprendre estudis posteriors d'especialització o investigació.
- Capacitat de treball en equip i habilitats en les relacions interpersonals.
- P r e o c u p a c i ó p e r l a q u a l i t a t e n e l t r e b a l l .
- Desenvolupament del compromís ètic, centrant-se en aspectes com ara la igualtat de gènere, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat, així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat i la multiculturalitat.
- Capacitat per identificar problemes i temes d'investigació i avaluar-ne la rellevància en l'àrea d'estudi.
- Conèixer tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa, i s a b e r - l e s a p l i c a r .
- Produir i comprendre en llengua estrangera textos orals i escrits.
- Conèixer els corrents i les metodologies de la teoria i la crítica literàries i aplicar-les en l'àmbit dels e s t u d i s l i t e r a r i s .
- Conèixer la literatura o literatures en una llengua estrangera i comprendre'n els textos.
- Conèixer i aplicar tècniques i mètodes d'anàlisi de textos literaris en llengua estrangera.
- Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.
- Capacitat crítica per a l'estudi de fenòmens relacionats amb la diversitat cultural.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

1. Aprofundiment en el coneixement de moviments, obres i autors/es i gèneres teatrals de la literatura italiana.
2. Increment de la capacitat per llegir, interpretar i analitzar obres escrites en la literatura italiana, en la seva llengua original.
3. Competència per comentar un text literari en llengua italiana aplicant mètodes d'anàlisi i conceptes operatius de la crítica literària.
4. Increment de la capacitat per a desenvolupar per escrit i exposar en llengua italiana una reflexió crítica i sintètica sobre aspectes de la literatura estudiada, aplicant conceptes operatius de la crítica i els estudis literaris.
5. Reforç de les competències comunicatives en llengua italiana.
6. Capacitat per situar un text teatral en el període adequat de la història teatral italiana.
7. Capacitat per exercir un treball col·laboratiu i cooperatiu.
8. Capacitat de presa de decisions.
9. Capacitat per resoldre qüestions literàries i teatrals i per organitzar la feina.
10. Responsabilitat a l'hora de lliurament de treballs: puntualitat, lavabo, presentació, exposició.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El teatre italià en el segle XVI

- El teatre a Itàlia al segle XVI: importància del teatre clàssic i evolució. Centres urbans de desenvolupament del teatre. Apunts d'escenografia. Teatre classicista: Giangiorgio Trissino.
- Nicolò Machiavelli.
- Ludovio Ariosto
- La commedia rinascimentale: Agnolo Firenzuola, Matteo Bandello, Pietro Aretino
- La tragèdia: Giambattista Giraldi Cinzio
- Comèdia: Annibal Caro
- Dramma pastoral: Giovan Battista Guarini
- Praxis teatral: El teatre hebreu a Màntua

2. El teatre italià en el segle XVII

- El naixement de nous gèneres teatrals: commedia dell'arte i melodrama.
- La commedia dell'arte: tipologia de les obres, companyies teatrals, actors.
- Tragèdia i comèdia. El teatre i la cort. Federico della Valle. Carlo De 'Dottori. Il teatre i la Chiesa: la tragèdia edificant. La tragèdia menja Spettacolo. Giacinto Andrea Cicognini i G.B. Andreini.

3. El teatre italià en el segle XVIII

- Moviments culturals al segle XVIII: de l'Arcàdia a la Il·lustració.
- Desenvolupament del melodrama: Apostolo Zeno i Pietro Metastasio.
- Intentos de reforma del teatre italià.
- Carlo Goldoni: de la commedia dell'arte a la comèdia burgesa.
- Pietro Chiari, Carlo Gozzi. Epígons del teatre goldonià.
- Vittorio Alfieri: Tragèdia, creació i tipologia.

4. El teatre italià en el segle XIX

- El drama romàntic i Alessandro Manzoni
- Teatre i òpera: del Romanticisme a la Scapigliatura
- El teatro verista i Giovanni Verga

5. El teatre italià en el segle XX

- El teatre burgès
- El teatre de Luigi Pirandello
- El teatre de Gabriele D'Annunzio.
- Teatre i formes teatrals del segle XX (Eduardo di Filippo, Dario Fo).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Seminaris	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	25,00	0
Lectures de material complementari	23,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	12,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

En la metodologia docent es busca, sobretot, l'autonomia de l'alumne i la seva participació activa en les classes i en l'aprenentatge, motiu pel qual es potencien les tècniques i els recursos orientats a la pràctica, indagació i investigació, així com a estimular la motivació i l'interès de l'alumne per la Literatura, en general, i pel Teatre italià, en particular. La metodologia, per tant, es basa en l'enfocament constructivista de l'aprenentatge, és a dir, en la construcció de nous coneixements a través de la reelaboració i modificació dels coneixements previs de l'alumne. D'aquesta manera, es potencia un aprenentatge significatiu que afavoreix la reflexió crítica a nivell individual, però també a nivell col·lectiu a través del comentari crític de les obres i de la posada en comú dels elements d'aprenentatge.

S'utilitzaran diferents metodologies orientades a organitzar el coneixement i el treball tant de la professora com dels alumnes: lliçó magistral, comentari de les obres per part dels alumnes, exposicions a l'aula, utilització d'aula virtual com a repositori de material utilitzat per les classes, i com a vehicle de comunicació entre els alumnes i entre la professora i els alumnes, així com també diferents recursos tecnològics adequats en cada cas i amb finalitat específica. Serà fonamental, així mateix, la conversa organitzada sobre un tema, un autor o un text literari constitueix una tècnica oral en què pot participar el grup a través de la posada en comú de les aportacions individuals de cada alumne. Part bàsica i imprescindible serà la lectura de textos obligatoris i d'alguns textos complementaris, de manera que els alumnes s'apropin al fet literari i, en concret, al teatre italià dels segles estudiats.

Les classes teòriques i les classes pràctiques es complementaran i a partir dels dos tipus d'ensenyament l'alumne ha d'adquirir els coneixements obligatoris establerts en el temari.

Serà fonamental el treball en Aula Virtual per complementar i aprofundir l'aprenentatge, així com la participació activa del alumnat en les classes.

També es recorrerà a activitats culturals complementàries que puguin sorgir al llarg del curs.

Es potenciarà la capacitat d'aprendre i sintetitzar les nocions apreses. A més, es potenciarà l'aprenentatge per a realitzar treballs de qualitat científica i acadèmica i es penalitzarà **el plagiat que queda totalment prohibit i penalitzat amb 0** en tots els treballs del tipus que siguin.

L'honestat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. **Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original.** No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta, còpia de treballs ja entregats amb anterioritat o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (*ChatGPT o altres).

AVALUACIÓ

L'avaluació constarà de les següents parts diferenciades:

Tipus d'avaluació	% sobre total
1. Examen escrit dels continguts del curs	50%
2. Avaluació continua.	50%

- a) Treball en grup sobre un tema del temari i presentació obligatòria per escrit i en en format digital (wiki, google drive, pàgina web, bloc, prezi o qualsevol altre format online). En aquest treball es deurà lliurar a la professora l'enllaç perquè pugui avaluar-lo. 15%
- b) Control oral de les lectures obligatòries i presentació per escrit d'un anàlisi teatral profund i meditat 15%
- c) Activitats realitzades durant el curs: tasques, recerques biogràfiques i bibliogràfiques de informació i documentació, resposta de questionaris, treballs creatius proposats, participació activa a les classes propiciant el debat i el intercanvi de idees, activitats i treballs realitzades a l'aula, etc. Es valorarà molt positivament l'implicació en l'aprenentatge i la participació activa a les classes. 20%

Cadascun dels apartats descrits és de realització obligatòria per part de tots els alumnes inscrits en el curs. En el cas que algun/a estudiant no present algun d'aquests apartats l'alumne o alumna tindrà la nota final de No Presentat. En qualsevol cas, totes aquelles activitats obligatòries realitzades mantindran la nota per a la segona convocatòria mancant completar-les, excepte en el cas de les activitats realitzades a l'aula que són no recuperables.

Per a aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari tindre superades totes i cadascuna de les parts indicades a dalt amb un mínim del 50% en cadascuna d'elles. Aquelles activitats d'avaluació *contínua i de realització obligatòria a l'aula que no s'hagen completat per no assistència a les classes hauran de substituir-se per activitats acordades per la professora.

L'examen final es realitzarà de manera síncrona i a l'aula (si és possible) a través d'eines d'Aula Virtual, preferentment Qüestionaris. També es disposaran d'exàmens en paper per a evitar complicacions tècniques que puguin succeir.

L'assistència a classe és necessària i obligatòria. En cas de no poder assistir a les classes es justificarà adequadament i de manera obligatòria cada absència. Aquells alumnes que per motius molt justificats no puguin assistir a les classes estan obligats a comunicar aquest fet a la professora al principi del curs o quan es produïska el fet que impedisca la seua presència a l'aula. La professora acordarà amb l'alumne o alumna un pla de treball i de seguiment perquè pugui continuar amb l'assignatura tenint la seguretat que es realitzen tots les activitats i exercicis obligatoris de l'assignatura i que el seu aprenentatge es produeix amb èxit. És necessari, per tant, mantindre un contacte continu amb la professora. La no assistència a les classes, fins i tot degudament justificades, no eximeix de l'elaboració de tots i cadascun dels treballs i activitats realitzades en les classes, perquè sense el seu compliment no es pot obtindre la nota final. Per això, tots aquells alumnes o alumnes que no puguin assistir a classe, degudament justificat aquest fet i comunicat a la docent, realitzaran de totes maneres les mateixes activitats i treballs descrits en l'avaluació per a l'obtenció de la nota final. Aquestes activitats es mantenen d'igual manera per a la segona convocatòria.

Aquells alumnes que no es posen en contacte amb la professora, no responguen als missatges i no participen de cap manera en les activitats obligatòries de l'avaluació *contínua i de la resta d'activitats obligatòries deuran, en tot cas i malgrat tot, realitzar les mateixes activitats i treballs que la resta dels seus companys i entregar-los per a la seua avaluació en les mateixes dates programades, que seran degudament informades per mitjans digitals i correu electrònic perquè tots els estudiants estiguen assabentats per igual. Al no assistir a les classes no podran formar part de cap grup per al treball col·lectiu, en aqueix cas el treball hauran de realitzar-lo igualment encara que de manera individual.

Els treballs que consistisquen en redaccions o treballs escrits es presentaran de manera obligatòria a través de l'apartat de Tasques de l'Aula Virtual, en espais que s'aniran habilitant per a tal efecte. No s'admetrà cap altre tipus de lliurament, excepte en paper si així ho comunica la professora. Mai es realitzaran lliuraments de treball per correu electrònic, deixant aquest últim únicament per a consultes. Tots els treballs presentats per Aula Virtual seran sotmesos al sistema antiplagi de la institució.

El plagi no està permès de cap manera. Es farà un seguiment especial de detecció de plagi i cada treball en el qual es trobe més d'un 20% serà nul i portarà al suspens a l'alumne o alumna, sense possibilitat de repetir el treball en la mateixa convocatòria.

El plagi en les tasques de l'avaluació *contínua suposa un 0 en cada exercici en el qual es constate que s'ha produït.

En el Reglament d'Avaluació i qualificació de la Universitat de València, en l'article 15.2, s'afirma:

"En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació d'un estudiant, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es puga incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent."

Tot l'alumnat haurà de llegir totes les lectures obligatòries proposades, sense excepció, i comentarles el no realitzar els controls de lectures o d'alguna de les lectures obligatòries suposa en la nota final de l'assignatura un No presentat.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta, còpia de treballs ja entregats amb anterioritat o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- G. Ferroni, Storia della letteratura italiana, Torino, Einaudi, 1991
- M. Schino, Profilo del teatro italiano. Da XV al XX secolo, Roma, Carocci, 2002
- P. Trifone, L'italiano a teatro. Dalla commedia rinascimentale a Dario Fo, Roma, Istituti editoriali e poligrafici internazionali, 2000.
- Lecturas obligatorias:
 - Niccolò, Machiavelli, La Mandragola
 - Pietro Metastasio, Didone abbandonata
 - Carlo Goldoni, La famiglia dell'antiquario
 - Vittorio Alfieri, Filippo
 - Alessandro Manzoni, Il conte di Carmagnola
 - Giovanni Verga, Cavalleria rusticana

-Luigi Pirandello, Così è (se vi pare)

Complementàries

- R. Alonge - G. Davico Bonino (dirs.), Storia del teatro moderno e contemporaneo, 3 vols, Torino, Einaudi, 2000.
- F. Angelini, Teatro e spettacolo nel primo Novecento, Bari, Laterza, 1988.
- G. Antonucci, Giovanni, Storia del teatro italiano del Novecento, Roma, Edizioni Studium, 1986.
- F. Cruciani D. Seragnoli (eds.), Il teatro italiano nel Rinascimento. Bologna, il Mulino, 1987.
- R. Guarino (ed.), Teatro e cultura della rappresentazione. Lo spettacolo in Italia nel Quattrocento. Bologna, il Mulino, 1988.
- G. Guccini (ed.), Il teatro italiano nel Settecento. Bologna, il Mulino, 1988.
- P. Puppà, Teatro e spettacolo nel secondo Novecento, Bari, Laterza, 1990.
- R. TESSARI, Teatro italiano del Novecento, fenomenologie e strutture, 1906-1976, Firenze, Casa editrice Le Lettere, 1996.
- A. Tinterri (ed.), Il teatro italiano dal naturalismo a Pirandello, Bologna: il Mulino, 1990.
- Lecturas recomendadas:
 - Giovan Battista Guarino, Il pastor fido
 - Giordano Bruno, Il Candelaio
 - Scipione Maffei, Merope
 - Carlo Gozzi, L'amore delle tre melarance
 - Alessandro Manzoni, Adelchi
 - Arrigo Boito, Mefistofele
 - Idem, Falstaff
 - Gabriele D'Annunzio, Francesca da Rimini
 - Luigi Pirandello, Sei personaggi in cerca di autore
- Lecturas complementarias y recomendadas:
 - Federico della Valle, La Regina di Scozia
 - Bernardo Dovizi, detto il Bibbiena, Calandria
 - Carlo Gozzi, Turandot
 - Luigi Pirandello, Enrico IV
 - Dario Fo, Sotto paga, non si paga!
 - Eduoardo di Filippo, Napoli miliardaria